

STUDIA PODYPLOMOWE ROMOWIE – WIEDZA I PRAKTYKI INSTYTUCJONALNE

Efekty uczenia się dla zajęć

Nazwa zajęć: **Historia cyganologii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent definiuje zakres cyganologii jako dziedziny nauki od XVIII do XXI wieku. Wymienia i omawia najważniejsze polskie i europejskie cyganologiczne rozprawy naukowe i potrafi powiązać je z takimi obszarami wiedzy jak filologia, etnologia i historia. Zna wybraną terminologię z zakresu krytycznej teorii dyskursu. Zna sylwetki badaczy-cyganologów i główne, współczesne i dawne instytucje popularyzujące cyganologię w Polsce i w Europie.

Umiejętności: Absolwent zauważa stereotypy obecne w rozprawach cyganologicznych i łączy je z dyskursem rasistowskim i współczesnym dyskursem dyskryminacyjnym. Interpretuje dawne i współczesne teksty popularnonaukowe, odnajdując w nim elementy tego stereotypu. Umie przeformułować teksty tak, by były wolne od klisz dyskryminacyjnych.

Kompetencje społeczne: Absolwent inicjuje krytyczną dyskusję na temat prezentowania społeczności romskiej w dyskursie naukowym i popularnonaukowym. Jest gotów do propagowania idei równości i dialogu międzykulturowego. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Historia Romów: XIX wiek**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna wpływ procesu modernizacji na sytuację Romów i ich proces marginalizacji. Rozumie takie procesy jak nacisk na eliminację odmienności w państwach narodowych, stopniowy rozwój teorii rasistowskich. Rozumie ich związek z doświadczeniem kolonialnym. Zna następstwa zniesienia niewolnictwa Romów w Rumunii i wielkiej migracji rumuńskich Romów do Europy Zachodniej.

Umiejętności: Absolwent umie powiązać dziewiętnastowieczne procesy historyczne ze współczesną sytuacją Romów w Europie.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do krytycznej rewizji swojej wiedzy o powstawaniu państw narodowych w kontekście sytuacji Romów w XIX wieku. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Romska sztuka współczesna: historia – praktyka – wyzwania**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent definiuje pojęcie „sztuka romska współczesna”. Potrafi wymienić wybranych twórców z tego obszaru, zaprezentować ich kluczowe dzieła i ich recepcję. Zna przyczyny wykluczenia sztuki romskiej poza kanon sztuki zachodnioeuropejskiej.

Umiejętności: Absolwent umie zanalizować i zinterpretować dzieła romskiej sztuki współczesnej pod kątem ich związku z historią Romów. Dostrzega elementy stereotypów cyganologicznych, przetworzonych we współczesnej sztuce romskiej.

Kompetencje społeczne: Absolwent inicjuje krytyczną dyskusję na temat prezentowania społeczności romskiej w sztuce współczesnej. Jest gotów do propagowania idei emancypacji mniejszości romskiej w dyskursie publicznym. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Uregulowania prawne dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna aktualne przepisy dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce oraz przykładowe dobre praktyki, pozwalające na ich realizację.

Umiejętności: Absolwent potrafi zakreślić obszary najważniejszych współczesnych programów integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do podjęcia profesjonalnej współpracy z instytucjami publicznymi działającymi na rzecz Romów w Polsce.

Nazwa zajęć: Elementy języka romskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent ma wiedzę na temat zróżnicowania języków romskich i specyfiki ich funkcjonowania w ramach języków narodowych w Europie. Zna podstawowe strategie w języku romskim, które sprzyjają wyrażaniu emocji. Zna sposoby nazywania społeczeństw większościowych w wybranych odmianach języka romskiego.

Umiejętności: Absolwent potrafi korzystać ze słowników języka romskiego i przy ich pomocy przetłumaczyć prosty komunikat na język polski,

Kompetencje społeczne: Absolwent jest przygotowany do funkcjonowania w polsko-romskim środowisku społecznym. Ma świadomość wartości dziedzictwa językowego Romów oraz rozumie konieczność starań o jego rozwój i zachowanie.

Nazwa zajęć: Rasizm wobec Romów w Polsce i w Europie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent poznaje relację pomiędzy dominującą większością a mniejszością romską w wybranych państwach narodowych w Europie. Zna działania instytucjonalne, podejmowane dla podniesienia statusu ekonomicznego, społecznego i kulturowego w tych krajach. Rozpoznaje stereotypy rasowe, dotyczące społeczności romskiej historycznie i współcześnie w różnych dyskursach. Definiuje pojęcie „rasizm kulturowy”.

Umiejętności: Absolwent umie rozpoznać przejawy rasizmu i rasizmu kulturowego w polskiej przestrzeni publicznej.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do dekonstrukcji i negacji praktyk dyskryminacyjnych o podłożu rasowym. Wyraża także gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: Historia Romów XX wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent potrafi odtworzyć proces instytucjonalizacji rasizmu w Europie. Wymienia dwudziestowieczne instytucje odpowiedzialne za politykę antyromską. Zna genezę, przebieg i odmiany zagłady Romów w czasie II wojny światowej oraz konsekwencje tego doświadczenia dla społeczności romskich. Zna sytuację Romów w państwach komunistycznych i konsekwencje upadku komunizmu dla Romów.

Umiejętności: Absolwent umie powiązać dwudziestowieczne procesy historyczne ze współczesną sytuacją Romów w Europie.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do krytycznej rewizji swojej wiedzy o II wojnie światowej i okresie zimnej wojny w kontekście sytuacji Romów w XX wieku. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: Seminarium dyplomowe

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent w zaawansowanym stopniu zna i rozumie istotne fakty, zjawiska, procesy, metody i terminologię związaną z obszarem naukowym, którego dotyczy seminarium dyplomowe, ze szczególnym ukierunkowaniem na problematykę dotyczącą społeczności romskiej w Polsce i w Europie. Przestrzega prawa własności intelektualnej.

Umiejętności: Absolwent potrafi opracować koncepcję innowacyjnego projektu edukacyjnego lub naukowego dotyczącego społeczności romskiej. Potrafi zaplanować pracę, zorganizować ją, zgromadzić źródła, opracować je krytycznie. Potrafi zaprezentować na piśmie lub w formie prezentacji innowacyjny projekt na rzecz społeczności romskiej.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do samodzielnego rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych związanych z opracowywaniem innowacyjnego projektu edukacyjnego lub naukowego związanego ze społecznością romską. Utożsamia się przy tym z celami etycznymi realizowanymi w pracy z mniejszościami etnicznymi.

Nazwa zajęć: Historia i kultura Romów XXI wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna historyczne okoliczności powstania niektórych aspektów romskiej kultury, w tym: migracji, romanipen i pamięci o Zagładzie.

Umiejętności: Absolwent umie powiązać dwudziestowieczne procesy historyczne ze współczesną sytuacją Romów w Europie.

Kompetencje społeczne: Absolwent z akceptacją i zrozumieniem podchodzi do systemu norm, rytuałów i symboli wytworzonego przez współczesną kulturą romską. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Prawa człowieka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna dzieje kształtowania się koncepcji praw człowieka ze szczególnym uwzględnieniem ich historii w XX i XXI wieku. Rekapitułuje rodzaje praw człowieka. Wskazuje organizacje pozarządowe, zajmujące się ujawnianiem przypadków łamania praw człowieka. Zna narzędzia umożliwiające reakcję na łamanie praw człowieka.

Umiejętności: Absolwent umie posługiwać się przepisami prawa w identyfikowaniu przypadków łamania praw człowieka.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do niesienia wsparcia grupom narażonym na wykluczenie i dyskryminację.

Nazwa zajęć: **Polityka integracyjna wobec Romów w Polsce i w Europie**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent rozumie okoliczności powstania polityki integracyjnej wobec Romów w Polsce i w Europie oraz rozumie jej historię. Zna główne instytucje unijne i międzyrządowe oraz zakres tematyczny działania programów rządowych i unijnych na rzecz Romów w Polsce.

Umiejętności: Absolwent umie wykorzystywać informacje na temat polityki integracyjnej wobec Romów w Polsce i w Europie we własnej pracy zawodowej.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do twórczego korzystania z możliwości oferowanych przez programy rządowe i unijne na rzecz Romów w Polsce.

Nazwa zajęć: **Wizerunki medialne Romów: obraz i tekst**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent rozpoznaje narracje konstruujące i dekonstruujące społeczny i kulturowy wizerunek Cyganów/Romów w perspektywie historycznej. Absolwent wiąże te narracje z politykami reprezentacji, uwarunkowanymi teoriami antropologicznymi.

Umiejętności: Absolwent potrafi samodzielnie zanalizować tekst źródłowy (grafikę, malarstwo, fitografię, film, tekst literacki) wskazując w nim elementy wizerunku Cygana/Roma. Absolwent krytycznie komentuje współczesne wizerunki medialne Cyganów/Romów. Absolwent stosuje narzędzia semiologii i ikonologii do dekonstruowania tych wizerunków.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do świadomego funkcjonowania w środowisku wielokulturowym. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Europejska polityka społeczna wobec Romów rumuńskich od początku lat 90**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna wybrane współczesne polityki lokalne wobec Romów w Polsce. Absolwent zna współczesne uwarunkowania prawne, dotyczące rumuńskich Romów w Polsce i Unii Europejskiej.

Umiejętności: Absolwent wyraża opinie na temat polityki integracyjnej Romów rumuńskich w Polsce i w Unii Europejskiej. Potrafi zaplanować interwencyjne lub długofalowe zadanie pomocowe kierowane do tej grupy. Absolwent dokonuje analizy polskiego dyskursu medialnego dotyczącego Romów rumuńskich w Polsce.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do aktywnego i świadomego działania pomocowego na rzecz społeczności wykluczonych lub dyskryminowanych. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Etyka pracy socjalnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent rozumie problemy etyczne, jakie wiążą się z pracą na rzecz osób doświadczających różnych form wykluczenia społecznego. Absolwent zna wyniki badań diagnozujących współczesną sytuację społeczną tych grup w Polsce.

Umiejętności: Absolwent umie rozpoznać mechanizmy wykluczające osoby doświadczające różnych form wykluczenia społecznego z dyskursu publicznego i podważające ich podmiotowość.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do wsparcia grup marginalizowanych. Jest gotów do samodzielnego kształtowania dobrych praktyk w pracy zawodowej z grupami marginalizowanymi.

Nazwa zajęć: **Obszary współdziałania MOPS ze społecznością romską w Polsce**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna podstawowe wyzwania z obszaru edukacji i zatrudnienia, z jakimi zmaga się społeczność romska w Polsce. Absolwent potrafi wskazać najważniejsze obszary i metody, jakimi MOPS wspiera społeczność romską w Polsce. Umie rozwiązać typowe problemy związane z tym obszarem aktywności zawodowej.

Umiejętności: Na podstawie konsultacji ze specjalistami, absolwent stosuje dobre praktyki w pracy z Romami w obszarze socjalnym.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do skutecznego i empatycznego wspierania osób ze społeczności romskiej w Polsce. Wyraża gotowość do kształtowania u innych osób postawy tolerancji i szacunku dla inności.

Nazwa zajęć: **Metodyka nauczania języka polskiego jako obcego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent wie, na czym polega uczenie polszczyzny osób, dla których nie jest ona językiem rodzimym albo pierwszym. Jest świadomy, czego należy uczyć na poszczególnych poziomach zaawansowania (w zakresie sprawności i podsystemów języka polskiego). Wie, jakimi metodami dydaktycznymi warto się posługiwać i z jakich źródeł wiedzy oraz materiałów dydaktycznych korzystać.

Umiejętności: Absolwent potrafi określić poziom kompetencji uczącego się za pomocą materiałów do tego przeznaczonych i dobrać metody dydaktyczne adekwatnie do potrzeb grupy uczących się.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do pracy w środowisku wielokulturowym i wielojęzycznym.

Nazwa zajęć: **Lektury międzykulturowe**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent rozumie mechanizmy kształtowania stereotypowych wyobrażeń literackich innych kultur w literaturze dla dzieci i młodzieży oraz identyfikuje ich historyczne źródła. Absolwent poznaje tematykę i przykłady utworów z literatury dla dzieci i młodzieży, w których obecna jest problematyka zróżnicowania kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem tematu tożsamości oraz dwujęzyczności.

Umiejętności: Absolwent potrafi rozpoznawać zagrożenia i przeciwdziałać utrwalaniu postaw dyskryminacyjnych w praktyce edukacyjnej. Potrafi zaprojektować pracę z tekstem literackim na lekcji.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotowy do pracy w zróżnicowanych kulturowo zespołach szkolnych.

Nazwa zajęć: **Edukacja w środowisku międzykulturowym**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna uwarunkowania kulturowe współczesnej edukacji, jest świadom ograniczeń, wynikających z narodowego, monokulturowego systemu edukacji polskiej, oraz ograniczeń wynikających z oralności i nomadyzmu, czynników determinujących możliwości poznawcze Romów.

Umiejętności: Absolwent potrafi identyfikować bariery, utrudniające komunikację na granicy kultur w środowisku szkolnym, neutralizować bariery kulturowe, komunikacyjne i edukacyjne występujące w zróżnicowanym kulturowo środowisku szkolnym, dostosowywać program nauczania, zgodnie z podstawą programową, do potrzeb grup mniejszościowych, wykrywać zależności pomiędzy procesami kulturowymi, historycznymi i komunikacyjnymi w zakresie edukacji, organizować pracę własną i zespołową, w sposób innowacyjny planować działania na płaszczyźnie zawodowej, wykorzystywać zdobytą wiedzę, formułując i rozwiązując problemy w ramach obowiązków zawodowych.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do ustawicznego pogłębiania wiedzy na temat relacji interkulturowych, rozwoju zawodowego i osobistego, przyjęcia postawy krytycznej wobec przyswajanej wiedzy i powszechnych opinii na temat relacji międzykulturowych, aktywnego poszukiwania nowych rozwiązań, szczególnie w obszarze edukacji, wykazując się przy tym otwartością na różnorodność kulturową, świadomego uczestnictwa w procesie edukacji międzykulturowej, w tym do poszukiwania alternatyw wobec istniejącego ładu, z zachowaniem szacunku dla poszczególnych tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz w zgodzie z wymogami podstawy programowej, wykonywania zadań w sposób profesjonalny, z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej.

Nazwa zajęć: **Praca w środowisku romskim**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się:

Wiedza: Absolwent zna społeczne, polityczne i instytucjonalne uwarunkowania sytuacji społeczności romskiej. Absolwent zna dobre praktyki stosowane w środowisku romskim w Polsce.

Umiejętności: Absolwent umie szukać profesjonalnego wsparcia dotyczącego pracy ze społecznością romską w swoim obszarze zawodowym.

Kompetencje społeczne: Absolwent jest gotów do świadomego funkcjonowania w środowisku zróżnicowanym kulturowo i społecznie.